

onderwerp: Samenvatting gidsprincipes grootschalige duurzame energieopwekking in Doetinchem

---

van: Wethouder Langeveld
aan: Gemeenteraad
datum: 9 januari 2017
registratienummer / 16g0031291

Opiniërend traject rond opgave van grootschalige duurzame energieopwekking

Op 15 december 2016 is het opiniërend traject gestart rond de opgave van grootschalige duurzame energieopwekking in Doetinchem. Grootschalige duurzame energieopwekking in Doetinchem is nodig om de doelstelling van energieneutraliteit in 2030 te bereiken. De eerste stap in dit traject betreft het met elkaar vastleggen van de kaders waarbinnen de energietransitie opgave wordt vormgegeven. Daartoe introduceren we de zogenaamde gidsprincipes: zij vormen als het ware een leidraad bij de ontwikkeling van grootschalige duurzame opwekprojecten in Doetinchem.

Gidsprincipes waarbinnen de energietransitie opgave wordt vormgegeven

In de informatieve nota 'Grootschalige duurzame energie opwekking in Doetinchem' (d.d. 9 december 2016) is een zestal kaderstellende principes geformuleerd als het gaat om de duurzame energietransitie in Doetinchem, en de daarbij benodigde ontwikkeling van grootschalige energie opwekprojecten. Voordat we concreet aan de slag gaan met het uitwerken en afwegen van scenario's voor grootschalige duurzame energieopwekking in Doetinchem moeten we namelijk weten wat we belangrijk vinden én wat we willen bereiken binnen de energietransitie opgave. We beschouwen deze aandachtspunten als gidsprincipes voor de verdere ontwikkelstappen voor een energieneutraal Doetinchem.

De volgende 6 gidsprincipes worden gehanteerd:

1. belang van het (grootschalig) opwekken van duurzame energie
2. optimaal benutten van potentiële ontwikkellocaties
3. besteding eigen opbrengsten aan doelen duurzaamheid
4. bereidheid tot lopen van gecalculeerd risico
5. participatiemogelijkheden bij opwekprojecten
6. voordelen voor directe omgeving van opwekprojecten

Tijdens de bijeenkomst van 15 december is gediscussieerd met de raad over de te hanteren gidsprincipes. Er zijn met name vragen gesteld over de reikwijdte van de gidsprincipes (voor wie gelden ze, en in welke situatie of op welke locatie). Op basis van deze discussie heeft een aanscherping plaatsgevonden op de gidsprincipes zoals beschreven in de informatieve nota 'Grootschalige duurzame energie opwekking in Doetinchem' (d.d. 9 december 2016).

Belangrijkste aanscherping is dat we onderscheid hebben aangebracht in 'type gidsprincipes':

- Gidsprincipe ten aanzien van de opgave in brede zin (nr. 1)
- Gidsprincipe ten aanzien van onze grondhouding ten aanzien van de opgave (nrs. 2, 3,4)
- Gidsprincipe ten aanzien van de betrokkenheid van inwoners ten aanzien van de ontwikkellocaties/opwekprojecten (nrs. 5 en 6)

De gidsprincipes worden hiernavolgend samengevat weergegeven.

Samenvatting te hanteren gidsprincipes

Gidsprincipe ten aanzien van de opgave

Het realiseren van de doelstelling energieneutraliteit in 2030 kunnen we niet alleen als gemeente, hiervoor zijn we afhankelijk van diverse partijen. Hiervoor is het nodig de bewustwording van de transitieopgave bij het brede publiek te vergroten en om partijen te activeren en committeren tot het leveren van een concrete bijdrage aan de energietransitie. Het belang van de opgave is daarom basisprincipe nummer 1.

Gidsprincipe 1: belang van het (grootschalig) opwekken van duurzame energie

Dit is belang nummer één. We willen op lokaal niveau een bijdrage leveren aan de gewenste omschakeling naar een duurzame energievoorziening. Enerzijds zetten we in op energiebesparing, want de meest duurzame vorm van energie is de energie die we helemaal niet gebruiken. Concreet blijven we besparingstrajecten uitvoeren om de verschillende doelgroepen in Doetinchem (bedrijfsleven, inwoners, verenigingen en overige organisaties) te enthousiasmeren en stimuleren om energiebesparingsmaatregelen door te voeren. Maar met alléén energiebesparing bereiken we geen energieneutraliteit voor 2030. Aanvullend zullen we in moeten zetten op het vergroten van het aandeel duurzaam opgewekte energie. De Rijksoverheid wil het percentage duurzame energie laten groeien: van ongeveer 5% nu, tot 14% in 2020 en 16% in 2023. In 2050 moet de energievoorziening helemaal duurzaam zijn. In Doetinchem willen we deze energietransitie versnellen, en is het doel om al in 2030 energieneutraliteit te bereiken in de Achterhoek.

Gidsprincipes ten aanzien van onze grondhouding

Als gemeente zijn we afhankelijk van derden in het bereiken van de energieneutraliteitsdoelstelling. Nieuwe duurzame energie opwekprojecten zullen verrijzen in de buurt waar mensen wonen, werken en recreëren. Ook in Doetinchem. Dat betekent dat alle betrokken partijen met elkaar in gesprek moeten over hun eigen rol in de energietransitie, met snellere en betere besluitvorming tot gevolg. Of we daarbij succesvol zijn hangt af van de wijze waarop we dit traject inzetten. Als het gaat om grootschalige energie opwekprojecten zijn we bovendien niet altijd in de lead als gemeente. Alleen met een positieve grondhouding vanuit de gemeente gaan we de gewenste beweging in gang zetten.

Gidsprincipe 2: optimaal benutten van potentiële ontwikkellocaties

Ons streven is om alle potentiële ontwikkellocaties voor grootschalige energieopwekking optimaal te benutten in Doetinchem voor de ontwikkeling van projecten. Uiteraard moeten grootschalige energie opwekprojecten op een beoogde ontwikkellocatie aan alle geldende milieunormen voldoen. Daarnaast geldt altijd de verplichting om een goede verantwoording te geven qua ruimtelijke ordening. Maar, ruimtelijke ordening is voor een deel een keuze, en we zullen als gemeente ruimtelijk-juridisch alles in staat stellen om de ontwikkeling van opweklocaties mogelijk te maken.

Gidsprincipe 3: besteding eigen opbrengsten aan doelen duurzaamheid

Bij de ontwikkeling van grootschalige duurzame opwekprojecten op gemeentegrond kan in sommige gevallen sprake zijn van opbrengsten. De energietransitie opgave is van zo groot belang, dat we deze opbrengsten (bij exploitatie van projecten op gemeentegrond) opnieuw willen inzetten voor andere projecten (volgens een revolverend concept). Dat kan op veel manieren. Belangrijk is dat de middelen efficiënt en goed worden gebruikt, en over iedere besteding opnieuw verantwoording wordt afgelegd.

Gidsprincipe 4: bereidheid tot lopen van gecalculeerd risico

De gemeente Doetinchem is vanuit haar kerntaken geen ontwikkelaar van grootschalige projecten en ook geen energiemaatschappij. Echter, bij de ontwikkeling van grootschalige opwekprojecten zijn we wel bereid een gecalculeerd risico te lopen. Zeker als we kijken naar de maatschappelijke rol en taak die we als overheid in eerste instantie hebben op het aanjagen van de energietransitie opgave. Op deze manier stimuleren we de realisatie van projecten, die anders mogelijk in de voorfase zouden stranden.

Gidsprincipe ten aanzien van betrokkenheid inwoners bij ontwikkellocaties/opwekprojecten

De energietransitie opgave heeft ruimtelijk grote consequenties. Bovendien spelen veel belangen, want in de nabijheid van opwekprojecten wonen, werken en recreëren mensen. Dat vraagt niet alleen een zorgvuldig gesprek over de betekenis van de opgave, maar ook over de verdeling van verantwoordelijkheden, lusten en lasten.

Tevens staat of valt de energietransitie opgave met brede maatschappelijke steun. De steun wordt groter wanneer enthousiaste en actieve burgers en ondernemers zelf mee kunnen doen, en ruimte en mogelijkheden krijgen voor eigen energieproductie of gezamenlijke besparingsacties. Hiermee wordt niet alleen een bijdrage geleverd aan CO₂-reductie, maar er ontstaat ook een voorhoede die de gewenste bredere beweging op gang helpt.

Gidsprincipe 5: participatiemogelijkheden bij opwekprojecten

Het zelf opwekken van energie door burgers moet dan structureel financieel aantrekkelijk zijn. Betrokkenheid en de mogelijkheid om deel te nemen in de grootschalige opwekprojecten is daarom heel belangrijk. Wij vinden dat het ten minste mogelijk moet zijn om met zeggenschap (aandelen) of zonder zeggenschap (obligaties) financieel deel te nemen in grootschalige opwekprojecten in Doetinchem.

Gidsprincipe 6: voordelen voor de directe omgeving opwekprojecten

Grootschalige duurzame opwekprojecten zoals windmolens binnen onze gemeentegrenzen zullen op veel plekken aan de horizon te zien zijn, maar in de directe omgeving is de impact daarvan natuurlijk het grootst. We vinden het een goede zaak als de bewoners van woningen, die in directe invloedssfeer (binnen een straal van 1 km) komen van dergelijke projecten, (enige) voordelen krijgen ten opzichte van andere inwoners. Dat zou kunnen in de vorm van een korting op stroom of naar keuze in de vorm van een aanbod van financiële participatie. Dat komt wat ons betreft níet in de plaats van wettelijk geregelde compensatie of schadevergoedingen, die altijd van toepassing blijven.

Een ander voorbeeld om voordeel voor de naaste omgeving te bieden is het instellen van een omgevingsfonds, te voeden uit (een deel van) de opbrengst van opgewekte energie. De gelden uit een dergelijk fonds kunnen worden besteed aan verbetering van het landschap of voor leefbaarheid in het algemeen. Naast het toepassen van dit principe bij ontwikkeling van opwekprojecten op gemeentelijke gronden, kan gemeente dit principe in voorwaarden opnemen richting ontwikkelende partijen.